

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XVI. Olim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

His sibi propositis Innocentius III. iudicavit, Interdictum *Vnde vi* locum habere non potuisse, cum nec ex Episcopi confessione, neque ex evidentia facti, nec testium depositione, aliusve iudicii actis constet aut probari possit, quod Episcopus hospitalarios spoliavit, vel spoliari mandavit, aut spoliationem ratam habuerit, ideoque Abbatis sententiam cassavit.

S V M M A R I V M.

1. *Super piis locis sua diœcesis Episcopus fundatam jurisdictionem habet.*
2. *Non tantum Ecclesia cum fundatur, sed etiam Xenodochio dos debetur.*
3. *Ad litis contestationem sufficit dicere Reum quod non sciat, vel quod non credat vera esse.*
4. *Deiectionem, nomine suo factam ratam habens, conveniri potest interdicto unde vi, etiam si rem non possideat.*

Nota I. Episcopus habet jure communi jurisdictionem fundatam super Xenodochiis & aliis locis piis in diœcesi sitis. habetur expressius in c. 3. iunct. gl. de Religios. domibus.

2 Nota II. Non tantum Ecclesie cum fundatur, sed etiam Xenodochio assignanda est dos, ita colligitur ex hoc c. verb. *Possessionibus*. & notat Innoc. & Panorm. hic. n. 1.

3 Nota III. Non requiritur ad litis contestationem, ut Reus neget vera esse, quæ in libello narrata sunt, sufficit si dicat se non scire, nec credere vera esse. quæ de re dixi in c. *Vnie. De litis contestatione*.

4 Nota IV. Interdicto *Vnde vi* conveniri non potest, nisi qui alterum possessione etiã corporali tantum deiecit, aut deijci mandavit, aut deiectionem suo nomine factam, ratam habuit; uti etiam habetur in l. 1. §. *Deijcitur*, & §. *Deiecit*. ff. *De vi*, non tamen requiritur, ut qui deiecit, rem possideat, & si desit possidere, debet restituere, saltem æstimationem rei, & quantum interest, vim illatam non esse. cit. l. 1. §. *Ex interdicto*.

¶: (o): ¶

CAPITVLVM XVI.

Olim.

PARAPHRASIS.

Ovetensis Episcopus cum à Rege Legionensi diœcesi suã spoliatus esset, partem aliquam diœcesis Episcopi Zamoriensis detinuit; quare Innocentius III. Ut eam restitueret, unã cum fructibus perceptis mandavit, sed Ovetensis excepit, se ob inopiam restituere non posse, nisi prius in Episcopatum suum restitueretur. Tum Innocentius rescripsit, quod vana sit actio, quam debitoris inopia excludit, ac proinde dictum Episcopum ad restitutionem perceptorum proventuum non esse cogendum, antequam ipse met restitutus sit.

S V M M A R I V M.

1. *Inopia debitoris non suspendit quidem processum & sententiam: si habeat unde litigare possit, excusat tamen ab executione sententiæ latae.*
2. *Nisi agatur actio reali ad rem in sua specie extantem Domino reddendam quæ sine mora & sine periculo grauioris mali domino reddi possit.*
3. *Ad debita in Ecclesia utilitatem contracta dissoluenda obligatur ipsa Ecclesia, non autem ad ea dissoluenda, quæ Prælati Ecclesie in suum præcisè commodum, delinquendo, v. g. vel inutiliter expendendo contrahit.*

Nota I. Inopia debitoris excusat ab executione sententiæ latæ de solutione faciendâ. Ita Imola hic, in principio. Panorm. n. 6. Nota, quod dico, ab executione, si enim debitor conventus excipiat de inopia, non ideo processus & sententiæ suspenditur, dummodò tantum habeat æris, ut litigare possit. arg. c. 1. h. t. in 6. Sed solum executio differtur, ita ut cogendus non sit (etiam sine cessione bonorum, si Clericus sit) ad plus, quam commodè solvere queat, donec ad meliorem fortunam veniat. Limita cum Imola hic, nisi agatur actio reali, ad rem, quæ in spe-

specie extat, Domino reddendam, hæc enim sine morâ restitui debet, exceptâ necessitate seu periculo grauioris mali, quod restituendo incurreret debitor, v.g. si equo alio indigeat ad vitam saluandam, aut aliud graue damnum declinandum, ita ut Dominus rationabiliter contentus esse debeat, restitutionem saltem hoc tempore non fieri, quare nec in hoc capitulo Ovetensi Episcopo permittitur, ut partis diœcesis restitutionem differat, sed solum perceptorum fructuum.

3 Nota II. Si Prælatus debita contrahat, quæ in Ecclesiæ suæ utilitatem cesserunt, ipsa Ecclesia obligatur ad restitutionem. c. 1. *De solutionibus*. Et sumitur ex hoc Cap. Cùm enim Episcopus Ovetensis ex Episcopatus sui redditibus ali debuisse, idè si aliunde sustentationem accepit, videlicet ex redditibus Episcopi Zamoriensis, episcopatus eo nomine obligatus manet. Ceterùm si vel delinquendo vel inutiliter absumendo debita contrahat Prælatus, obligari non debet Prælatura, v.g. Episcopatus, ita ut successor solvere teneatur, quia delictum personæ non debet in damnum Ecclesiæ redundare. *Reg. 76. in 6.* nisi Capitulum seu conventus consensus dedisset, ut ibi limitat *Dynus n. 4.* Id verò consuetum est; si Prælatus aliisve beneficiarius talia Ecclesiæ aut beneficio non utilia debita contraxerit, & ex Patrimonialibus soluere non possit, ut fructus seu redditus Ecclesiastici ex mensa eius adimantur, & creditoribus addicantur, donec debita soluta sint, quæ de re *Panorm. in c. 2. n. 11. de fideiussoribus.*

CAPITVLVM XVII.

Olim.

PARAPHRASIS.

Inter Episcopum Parisiensem & quendam Abbatem controversia erat super iurisdictione in parochiam, cuius possessione Episcopus dicebat se spoliatum ab Abbate, & cùm probare deberet, id solum allegauit & ostendit, quòd sententiam interdicti in eam Ecclesiam tulisset & po-

pulus acceptasset, sed Innocentius III. respondit, ex eo solum, quòd populus timore sententiæ à diuinis per dies aliquot abstinuit, Episcopum possessionem juris parochialis assecutum non esse, quare cùm non probauerit, quòd vel eo tempore, vel prius quàm sententia illa lata est, possessionem habuerit, non posse ei restitutionem adiudicari.

SYMMARIVM.

1. Qui agit interdicto unde vi, aut interdicto retinendæ, debet possessionem probare, saltem præsumptiuè, & quidem interdicto retinendæ, antiquiorem.
2. Non sufficit vi de spolio agere volens siue interdicto de vi, siue interdicto retinendæ agat; probet titulum tantum, aut rei se dominum esse: quamuis in pari causa possessionis etiam bonum sit, titulum aut dominium probasse.
3. Latum à Prælato interdictum seruare ex metu, non est illius iurisdictioni se subijcere; neque Prælato tribuit possessionem iurisdictionis.

Nota I. Qui agit interdicto *Vnde vi*, debet probare se possedisse, alioqui enim spoliari non potuisset, quia spoliatio supponit formam. c. 8. *Quod verò 32. q. 2.* Sufficit tamen si probet præsumptiuè, ostendendo se olim in possessione fuisse, tunc enim præsumitur eam continuasse, donec contrarium ostendatur, ut colligitur ex hoc cap. Et idem multo magis locum habet in possessorio retinendæ, videlicet si duo sibi possessionem vendicent, eius possessionem præferendam esse, quæ antiquior est. Vti docent DD. nominatim *Innoc. & Panorm. in c. Cùm ad sedem. n. 20. h. t.* Ratio est, quia alter, qui postea possessionem aggressus est, præsumitur clam & iniuste eam sibi usurpasse, nisi contrarium ostendatur, arg. c. *Licet. q. de Probat. & ex communi docet Mascardus. conclus. 1193.*

Nota II. Non sufficit si de spolio agere volens dicat & demonstret se Dominum rei esse, exinde enim non colligitur possessio,

z

cùm